

Квартален извештај за состојбата со човековите права на мигрантите и бегалците на терен

Април-јуни, 2018

Третиот квартален извештај за состојбата со човековите права на мигрантите и бегалците на терен ги содржи согледувањата на Македонското здружение на млади правници (МЗМП) во однос на постапувањето со мигрантите и бегалците во прифатно-транзитните центри „Винојуг“ и „Табановце“, со посебен фокус на жените, децата и другите ранливи категории. Правниците на МЗМП беа присутни во двата центри и обезбедуваа информации, совети и правна помош за оние кои имаа потреба. Едновремено, овој извештај говори и за третманот на мигрантите и бегалците кои се движеа надвор од центрите, особено кога станува збор за задржувањето и враќањето како одговор на државата на нерегуларната миграција.

Западно-балканската рута остана затворна; мигрантите и бегалците нерегуларно транзитираа низ Македонија

Во периодот на известување, мигрантите и бегалците продолжија нерегуларно да транзитираат низ Македонија со помош на криумчари и преку неофицијални рути за да стигнат до Србија или Грција. Министерството за внатрешни работи извести за вкупно 10 случаи во кои биле откриени 126 мигранти кои патувале со криумчари во истиот период. Исто така, продолжи и практиката на арбитрерни протерувања од страна на властите вон законска постапка без да бидат регистрирани оние кои неформално беа предадени на друга држава.

За време на вториот квартал од 2018, бројот на мигранти и бегалци кои дојдоа во транзитните центри во Гевгелија и Табановце се зголеми за околу 38 отсто во споредба со последниот квартал од годината. Сепак, оние кои пристигнуваа во центрите, вообичаено остануваа само неколку дена и потоа го продолжуваа своето патување кон Грција или Србија.

Зголемен број на мигранти и бегалци престојуваа во транзитните центри во Гевгелија и Табановце

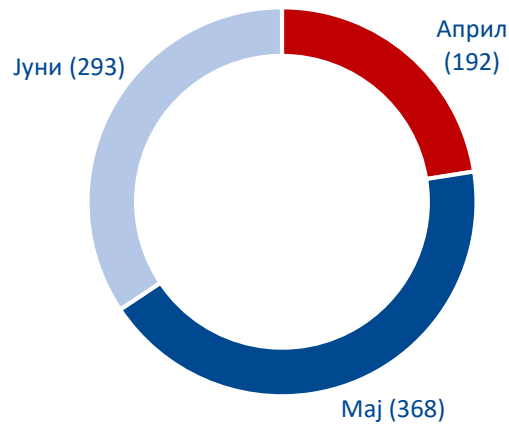
Во текот на вториот квартал од 2018, бројот на мигранти и бегалци кои дојдоа во транзитните центри се зголеми од 627 на 853 во споредба со првиот квартал од годината.

Најголемиот број на бегалци и мигранти во „Винојуг“ и „Табановце“ беа со потекло од Иран (343), Авганистан (194), Пакистан (91) и Ирак (77), а помал број од други држави (види Графикон 2 подолу). Дактилоскопирањето и фотографирањето беше дел од процесот на регистрација само во „Винојуг“, додека пак во „Табановце“ се одвиваше само примопредавање на новодојдените лица помеѓу социјалните работници и полицијата.

Во голем број на случаи, беше забележано дека откако мигрантите и бегалците се донесени во „Винојуг“, неколку часа подоцна полицијата неформално ги предава во Грција. Од друга страна, во „Табановце“ поголем број на поединци престојуваа во центарот неколку дена.

Слично, постапувањето во двата центри беше невоедначено и од аспект на слободата на движење. Ако во „Винојуг“ слободата на движење на мигрантите и бегалците беше ограничена, ова не беше случај со оние кои беа сместени во „Табановце“.

Сепак, општиот впечаток е дека координацијата и упатувањето помеѓу организациите и институциите се одвиваше без поголеми проблеми во двата центра.

Графикон 1: Број на новодојдени мигранти и бегалци во „Винојуг“ and „Табановце“, април-јуни 2018

Прифатно-транзитен центар „Винојуг“, Гевгелија

За време на периодот на известување, околу 438 мигранти и бегалци пристигнаа во центарот „Винојуг“ во Гевгелија. Повеќето од нив беа откриени од полицијата близу Гевгелија и околните места и однесени во „Винојуг“ каде што беа фотографирани и дактилоскопирани. Само мал број на лица останаа во центарот подолг период. Во повеќето случаи тие беа вратени во Грција од страна на полицијата во отсуство на формална постапка.

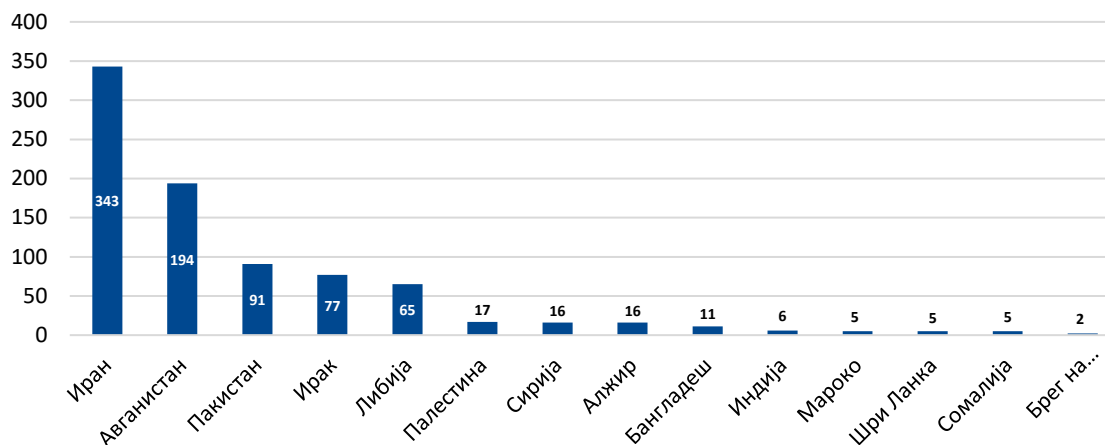
Мнозинството од лицата пристигнаа во „Винојуг“ во мај (214). Во април пристигнаа 110, а во јуни 114 нови лица. Правниот статус на мигрантите и бегалците сместени во центарот не беше познат, со исклучок на оние кои побараа азил. Барателите на азил, пак, се соочија со отежнат пристап до постапката за азил и чекаа по неколку дена за да биде постапено по нивното барање од страна на полицијата. Вкупно 12 лица побараа азил во текот на мај.

Прифатно-транзитен центар „Табановце“, Куманово

Околу 415 мигранти и бегалци пристигнаа во центарот во Табановце помеѓу април и јуни 2018 година. Повеќето од нив доаѓаа од Србија и остануваа кратко време во центарот пред да продолжат кон Грција. Во исто време, помал број на лица доаѓаа од Грција со намера да транзитираат кон Србија.

Најголемиот број на лица пристигнаа во „Табановце“ во јуни (179) и мај (153), додека во април беше регистрирано пристигнување само на 93 лица. Вообичаено полицијата дозволуваше пристап до центарот во секоја прилика, со исклучок на 20 лица не им беше дозволено да влезат во центарот во текот на мај.

Мигрантите и бегалците кои беа сместени во центарот остануваа краток период пред да го продолжат патувањето. Мигрантите и бегалците кои беа сместени во центарот немаа правен статус, со исклучок на оние кои побараа азил. Слично како и во „Винојуг“, барателите на азил се соочуваа со отежнат пристап до постапката за азил и чекаа по неколку дена за да полицијата постапи по нивното барање за азил. Сепак, само едно лице побара азил во „Табановце“ во периодот на известување.

Графикон 2: Земја на потекло на мигрантите и бегалците во „Винојуг“ и „Табановце“ помеѓу април и јуни 2018 година

Жени, деца и други ранливи категории на мигранти и бегалци

За време на минатите три месеци, се зголеми бројот на жени и деца кои пристигнуваа во прифатно-транзитните центри „Винојуг“ и „Табановце“. Иако повторно мнозинството од лицата кои пристигнуваа беа возрасни лица од машки пол (59%), пристигнаа 155 жени и 200 деца. 17 од децата беа непридружувани и во сите случаи се постапи согласно Стандардните оперативни процедури за постапување со непридружувани деца – странци односно им беше назначен старател од редот на социјалните работници при Министерството за труд и социјална политика. Од другите ранливи категории на мигранти и бегалци, беа идентификувани пет бременни жени, осум самохрани родители и четири лица со лоша здравствена состојба во центарот „Табановце“.

Задржување во Прифатниот центар за странци и враќање на мигранти и бегалци надвор од формална постапка (push-backs)

Министерството за внатрешни работи во дневниот билтен извести за 10 случаи на криумчарење на мигранти помеѓу јануари и март, во кои полицијата открила 126 мигранти. Според извештаите, дел од нив биле задржани во Прифатниот центар за странци, кој преставува објект од затворен тип наменет за задржување на странци од имиграциски причини (како што се, на пример, утврдувањето на идентитет и присилното отстранување). Останатите беа однесени во прифатно-транзитниот центар „Винојуг“ во Гевгелија, каде што или беа сместени или вратени во Грција во отсуство на формална постапка.

На овој начин, беа доведени во прашање некои основни човекови права на мигрантите и бегалците, како правото на слобода и безбедност, правото на ефективен правен лек и правото на заштита од тортура, загарантирани со Европската конвенција за заштита на човековите права и други меѓународни документи ратификувани од Македонија.

Нерегуларна миграција во Македонија низ бројки	
Лица задржани во Прифатниот центар за странци	110
Деца задржани во Прифатниот центар за странци	6
Жени задржани во Прифатниот центар за странци	7

Лица задржани во Прифатниот центар за странци кои побарале азил	68
Мигранти кои биле жртви на криумчарење на мигранти	306
Лица вратени врз основа на договор за реадмисија со ЕУ	2
Лица кои се обиделе да влезат во државата на нерегуларен начин	4523
Официјална статистика што МЗМП ја обезбеди од МВР согласно Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер за периодот од 1 јануари до 30 јуни	

Овој извештај е овозможен со поддршка на американскиот народ преку Агенцијата на САД за меѓународен развој (УСАИД). Содржината е одговорност на Македонското здружение на млади правници и задолжително не ги изразува ставовите на УСАИД или на Владата на САД.

Во септември 2016, УСАИД обезбеди финансиска поддршка на МЗМП за спроведување на Проектот за заштита на човековите права на мигрантите и бегалците. Свкупната цел на проектот е да обезбеди дека граѓанските организации и владините институции обезбедуваат заштита на човековите права на мигрантите и бегалците и ги исполнуваат потребите на најранливите групи меѓу нив. Од почетокот на проектот до јуни 2018, МЗМП обезбеди информации, совети и правна помош на 580 мигранти и бегалци во Македонија.